Afdeling Radiotherapie

Brachytherapie bij prostaatkanker

Inwendige bestraling

U krijgt in Instituut Verbeeten een bestralingsbehandeling. Op onze website leest u algemene informatie over de behandelroute. Deze folder geeft u specifieke informatie over uw bestralingsbehandeling.

Wat is brachytherapie van de prostaat?

Bij brachytherapie, inwendige bestraling, plaatst de uroloog van het Elisabeth TweeSteden Ziekenhuis (ETZ) samen met de radiotherapeut-oncoloog van Instituut Verbeeten radioactieve jodiumzaadjes in de prostaat. Deze jodiumzaadjes geven straling af waardoor de kankercellen vernietigd worden. De straling is plaatselijk en neemt af na verloop van tijd. Verwijderen van de jodiumzaadjes hoeft daarom niet. Deze mogen gewoon blijven zitten.

Voorbereiding op uw inwendige bestraling

De uroloog van het ETZ zal een inwendig echo-onderzoek verrichten om onder andere de grootte van de prostaat te bepalen. Soms wordt er een proefligging gepland om te beoordelen of brachytherapie voor u haalbaar is.

Wat kunt u thuis zelf doen?

- U moet nuchter zijn voor uw behandeling.
  U mag op de dag van de behandeling vanaf middernacht niets meer eten of drinken. U mag ook niet roken.
- U krijgt van de uroloog in het ETZ recepten voor een aantal medicijnen. Haal de medicijnen op bij uw apotheek. De oncologisch verpleegkundige geeft u meer informatie wanneer u welke medicijnen in moet nemen.
- Neem uw medicijnlijst en al uw medicatie mee op de dag van de opname.
- Wanneer u bloedverdunnende medicijnen gebruikt, moet u dit van tevoren melden aan uw uroloog. In overleg met uw uroloog moet u met de inname van deze medicijnen geruime tijd voor de operatie stoppen.
- Wij adviseren u om vervoer naar huis te regelen en niet zelf te rijden.

Opname

U meldt zich op de dag van de behandeling op het afgesproken tijdstip bij de balie van de dagbehandeling van het ETZ TweeSteden. U gaat via de hoofdingang naar binnen en volgt daar route 'Afdeling Dagbehandeling 3B'. Een verpleegkundige loopt met u mee naar uw kamer.

De inwendige bestraling

Een verpleegkundige brengt u naar de operatieafdeling van het ETZ TweeSteden. Een anesthesioloog brengt u onder algehele narcose. Als u slaapt, krijgt u een blaaskatheter. Daarna maakt de uroloog een echografie. Vervolgens worden er berekeningen gemaakt waar de jodiumzaadjes moeten worden geplaatst. Deze zaadjes worden met naalden ingebracht met behulp van de echo. U voelt hier niets van. Na de behandeling gaat u naar de uitslaapkamer. Als u goed wakker bent, brengt een verpleegkundige u terug naar uw kamer.

Duur van de behandeling

De gehele procedure duurt ongeveer 1 tot 1,5 uur.

Na uw inwendige bestraling

U dient op uw kamer te blijven, maar u hoeft niet in bed te blijven liggen. U mag bezoek ontvangen. Bezoek van zwangere vrouwen of kinderen jonger dan 18 jaar is niet toegestaan. Tijdens uw opname bewaren en controleren wij uw urine. Een heel enkele keer zit er een jodiumzaadje in uw urine. Dit kan geen kwaad voor uw behandeling. Uw blaaskatheter mag er in de loop van de dag uit. Heeft u twee keer voldoende uit geplast en is uw blaas leeg, dan mag u naar huis. Gebruik de medicatie volgens instructie.

Leefregels voor thuis

- U mag de eerste dagen niet zwaar tillen of u zwaar inspannen. Ook wordt u geadviseerd de eerste 2 maanden niet fietsen.
- Gebruik de eerste 2 maanden geen alcohol en cafeïne.
- U hoeft niet bezorgd te zijn over de straling. De straling is plaatselijk. Hoe langer de zaadjes in het lichaam zitten hoe lager de straling wordt. Na twee maanden is de stralingsactiviteit gehalveerd. Het risico voor andere mensen in de omgeving is daarmee zeer klein. Een afstand van 1 meter of meer is altijd veilig.
- U kunt gewoon met uw partner in hetzelfde bed slapen. Is uw partner zwanger of jonger dan 45 jaar? Dan is het niet wenselijk om in de eerste 2 tot 3 maanden na de behandeling de hele nacht tegen elkaar aan te liggen. U mag 4 weken na de behandeling weer geslachtsgemeenschap hebben. Gebruik een condoom. Na 3 maanden is het niet meer nodig een condoom te gebruiken.
- Contact met zwangere vrouwen is geen bezwaar. Spelen of knuffelen met jonge kinderen kan geen kwaad, maar we adviseren u de eerste 2 à 3 maanden niet langer dan 1,5 uur per dag het kind op schoot te nemen.
- De dingen die u aanraakt of gebruikt worden niet radioactief. Uw urine en ontlasting zijn ook niet radioactief. Het uitplassen van één of enkele jodiumzaadjes is niet erg en heeft geen gevolg voor het effect van uw behandeling. U mag het toilet gewoon doorspoelen.
- Gaat u binnen 6 maanden na uw behandeling met het vliegtuig op reis? Bespreek dit met de radiotherapeut-oncoloog. Wanneer het nodig is zorgt uw radiotherapeut-oncoloog voor een bewijs dat radioactiviteit bij u is toegediend.
- Jodiumzaadjes zijn radioactief. Overlijdt u binnen zes maanden na het plaatsen van de zaadjes, dan is crematie niet mogelijk. Er kan dan straling vrijkomen dat schadelijk is voor de omgeving. U kunt wel begraven worden. Mocht u binnen zes maanden na het plaatsen van de zaadjes komen te overlijden, dienen uw naasten dit te melden bij de begrafenisondernemer of het uitvaartcentrum. Voor meer informatie kunt u terecht bij uw

radiotherapeut-oncoloog.

Afspraken na de behandeling
U krijgt een afspraak mee voor een CT-scan in Verbeeten Tilburg, één maand na de behandeling. Voor het maken van deze CT-scan moet u een lege blaas hebben. Ga voordat de scan gemaakt wordt naar het toilet en plas goed uit. Als het nodig is, krijgt u een blaaskatheter. Dit gebeurt bijvoorbeeld als uw blaas niet helemaal leeg is. Op de CT-scan zijn de ingebrachte zaadjes zichtbaar. De laborant verwijdert de eventueel geplaatste blaaskatheter na het maken van de CT-scan. De CT-scan is om berekeningen te maken. U krijgt hier geen resultaten van.

Mogelijke bijwerkingen

Mogelijke bijwerkingen direct na de behandeling
- Een gevoelig scrotum, wat bloedverlies en soms een bloeduitstorting in het gebied tussen uw anus en het scrotum.
- De urine kan rood verkleurd zijn en bloedstolsels bevatten. Dit verdwijnt meestal na enkele dagen. Wij adviseren u veel te drinken, zo spoelt u uw blaas goed.

Mogelijke latere bijwerkingen als gevolg van de inwendige bestraling
- overdag en/of 's nachts vaker plassen, meer aandrang, zwakkere straal en een branderig gevoel. Geadviseerd wordt de eerste maanden het medicijn Tamsulosine te blijven gebruiken. Hierdoor kunt u makkelijker plassen. Drink veel en gebruik geen cafeïne of alcohol. Dit kan helpen de klachten te minderen.
- het sperma kan donker gekleurd zijn en de hoeveelheid kan minder worden.
- vermoeidheid.
- darmklachten, veranderd ontlastingspatroon.
- urineverlies
- impotentie.

Wanneer moet u contact opnemen?
Neem contact op met de polikliniek Urologie van het ETZ als u binnen 48 uur na uw behandeling:
- niet goed kunt plassen, of;
- veel pijn heeft, of;
- koorts boven 38,5 Celsius heeft, of;
- gevoel van algeheel ongemak, vermoeidheid of niet lekker gevoel heeft.

Ervaart u een mogelijke bijwerking buiten de openingstijden van de polikliniek Urologie van het ETZ en kunt u niet wachten tot de volgende werkdag?
Neem dan contact op met uw huisarts of huisartsenpost.

Veelgestelde vragen

Ik heb een jodiumzaadje uitgeplast, wat moet ik doen?
Het uitplassen van één of enkele jodiumzaadjes is niet erg en heeft geen gevolg voor het effect van uw behandeling. U mag het toilet gewoon doorspoelen.

Contactgegevens

Bespreek uw vragen altijd met uw uroloog (via polikliniek Urologie ETZ) of met uw radiotherapeut-oncoloog (via polikliniek Radiotherapie Instituut Verbeeten).

Polikliniek Urologie ETZ

Openingstijden	maandag tot en met vrijdag 08.30 – 17.00 uur
Telefoonnummer	013-221 03 90
E-mail	regieverpleegkundigeurologie@etz.nl

Polikliniek Radiotherapie Instituut Verbeeten

Openingstijden	maandag tot en met vrijdag 8.45 – 17.00 uur
Telefoonnummer	013-594 75 65

Meer informatie

Hebt u vragen? Kijk dan op www.verbeeten.nl/faq voor de veelgestelde vragen. Bent u op zoek naar meer informatie, een patiëntenvereniging of centrum voor leven met en na kanker? Kijk dan op onze website met praktische sites en apps: www.verbeeten.nl/praktisch

Deze folder is tot stand gekomen in samenwerking met het Elisabeth TweeSteden Ziekenhuis.